

Hai toch wat een water....

Analyse van Vincent: hebben jullie de berichten op het nieuws ook gezien? Wat een water viel er her en der. Harma Boer had het er over dat er plaatselijk iets kon vallen. Nou dat "iets" klopte wel maar wat ze er niet bij vertelde is dat het wel leek op een totaalneerslag van een jaar in 5 minuten. Dan weer droog dan weer te nat..... *t is naait aans*. We zitten een beetje op de grens van hoge en lage druk. Een zuidwestelijk windrichting en droog en gezien de isobaren niet al te veel wind. De praktijk leert ook dat het ook zeker anders kan zijn op het moment dat je op je molen komt. Als we dan toch zouden kunnen malen is dat altijd leuk.

Het KNMI vindt er dit van: *zaterdagochtend schijnt eerst de zon, maar geleidelijk komen er in het midden en zuiden ook wolkenvelden voor. Het blijft vrijwel overal droog. De wind komt uit het zuidwesten en is matig, in het Waddengebied vrij krachtig. Zaterdagmiddag is het half bewolkt met geregeld zonneschijn. Het blijft droog. De maximumtemperatuur loopt uiteen van 20°C in het Waddengebied tot 25°C plaatselijk in het uiterste zuidoosten. De wind komt uit het zuidwesten en is matig, aan zee en op het IJsselmeer af en toe vrij krachtig. Aan de kust draait de wind in de loop van de middag naar een richting tussen west en noord. Dieper landinwaarts is er weinig wind. Zaterdagavond schijnt de zon op de meeste plaatsen en blijft het droog. Er is weinig wind. (Bron: KNMI)*

Vragen over het huiswerk

Bekijken lesmodules vang, molenwielen, bovenas

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen onbelast en welke belast?
2. Welk gevaar loop je als je in de winter bij flinke vorst een gietijzeren bovenas straf vangt?
3. Waar zit de walpen bij de bovenas? En waarvoor dient het gat dat er soms in te zien is?
4. Noem alle onderdelen van de bovenas. Van voor naar achteren
5. Toen de bovenassen nog van hout waren paste het bovenwiel er tamelijk strak omheen. De ijzeren bovenas is veel smaller. Hoe heeft men dit opgelost?
6. Als een molen zwaar moet trekken, wat is dan beter: een bovenbonkelaar of een schijfloop? Waarom?
7. Wat is de algemene benaming van een wiel met opstaande kammen zoals bijv. het bovenwiel? Ken je er nog meer?
8. Er zijn schijflopen en lantaarnwielen. Wat is het verschil? Waarom wordt er niet gewoon een kleine bonkelaar gebruikt?
9. Wat is de gevaarlijke kant van een wiel en waarom wordt dat zo genoemd?
10. Hoe noemt men de korte plankjes die rondom het bovenwiel zijn gemonteerd en waar dienen ze voor?
11. Van welke houtsoort zijn de vangstukken en waarom?
12. Als de vangbalk zo laag hangt dat hij de zoldervloer kan raken wat moet er dan gebeuren?
13. Mooi de vang is verstoken maar nu loopt het kopstuk aan. Hoe lossen we dit op?
14. Met welke vang heb je te maken als je de vangstok met een kort rukje direct moet laten zakken zonder dat je eerst naar rechts hebt gelopen?
15. Wat is het verschil tussen een Vlaamse vang en een Hollandse stutvang? Wat houdt dit in voor de voeghouten?
16. Er komt een donkergrijze wolk aan met een wazige uitbreidende bovenkant. Wat ga je doen?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Bekijken lesmodules vang, molenwielen, bovenas

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen onbelast en welke belast?
Onbelast half en belast vier vol
2. Welk gevaar loop je als je in de winter bij flinke vorst een gietijzeren bovenas straf vangt?
In de winter is gietijzer brosser en kan gemakkelijker breken. Enige voorzichtigheid bij het vangen wordt zeer op prijs gesteld.
3. Waar zit de walpen bij de bovenas? En waarvoor dient het gat dat er soms in te zien is?
De walpen zit helemaal voor op de as. Bij zelfzachtende molens is er over de hele lengte van de as een gat geboord en als dit goed is uitgevoerd komt dit gat precies in het centrum van de walpen uit.
4. Noem alle onderdelen van de bovenas. Van voor naar achteren
Walpen, askop, waterhol, halslager, aslichaam met ribben, pen.
5. Toen de bovenassen nog van hout waren paste het bovenwiel er tamelijk strak omheen. De ijzeren bovenas is veel smaller. Hoe heeft men dit opgelost?
Er worden blokken hout om de as heen geplaatst waaromheen het bovenwiel is geplaatst. Deze blokken worden vulstukken of boshouten genoemd.
6. Als een molen zwaar moet trekken, wat is dan beter: een bovenbonkelaar of een schijfloop? Waarom?
Bij zware arbeid wordt een schijfloop toegepast i.p.v. een bonkelaar. Deze zijn sterker want twee schijven met daartussen staven.
7. Wat is de algemene benaming van een wiel met opstaande kammen zoals bijv. het bovenwiel? Ken je er nog meer?
Dit noemt men een kroonwiel. De bonkelaar is een kroonwiel en bij het kammenluiwerk ook het luiwiel.
8. Er zijn schijflopen en lantaarnwielen. Wat is het verschil? Waarom wordt er niet gewoon een kleine bonkelaar gebruikt?
Schijflopen zijn breder dan hoog en lantaarnwielen zijn hoger dan breed. Ze zijn veel sterker dan bonkelaars want de staven zijn boven en onder opgesloten en ze zitten meestal op spillen die op en neer kunnen zoals een steenspil. Met een bonkelaar hiervoor in de plaats zou er veel te veel kracht worden uitgeoefend op de kammen.
9. Wat is de gevaarlijke kant van een wiel en waarom wordt dat zo genoemd?
De gevaarlijke kant van een wiel is de kant die naar de werkende zijde van een ander wiel beweegt. Bij het bovenwiel is dit de zijde van de lendestut. Hierlangs mag je NOOIT kruipen, altijd de kant nemen waar de rust en rijklamp zich bevinden.
10. Hoe noemt men de korte plankjes die rondom het bovenwiel zijn gemonteerd en waar dienen ze voor?
Dit zijn de belegstukken en ze dienen om slijtage van het bovenwiel tijdens het vangen tegen te gaan. Nieuwe belegstukken zijn altijd goedkoper dan een nieuw bovenwiel.

11. Van welke houtsoort zijn de vangstukken en waarom?
Wilgenhout. Dit is een taaie, slijtvaste houtsoort.
12. Als de vangbalk zo laag hangt dat hij de zoldervloer kan raken wat moet er dan gebeuren?
Dan moet de vang worden verstoken. Het sabelijzer wordt 1 of 2 gaten opgeschoven waardoor de vangbalk hoger komt te hangen.
13. Mooi de vang is verstoken maar nu loopt het kopstuk aan. Hoe lossen we dit op?
Door een dun plankje tussen de rust en rijklamp te leggen. Hierdoor wordt het kopstuk iets opgeduwd en loopt niet meer aan.
14. Met welke vang heb je te maken als je de vangstok met een kort rukje direct moet laten zakken zonder dat je eerst naar rechts hebt gelopen?
Met een klinkvang. Het korte rukje zorgt ervoor dat de klink even loskomt van de bout en de molen kan worden gevangen.
15. Wat is het verschil tussen een Vlaamse vang en een Hollandse stutvang? Wat houdt dit in voor de voeghouten?
De Hollandse stutvang heeft geen buikstuk en ook geen vanganker met koebouten. De Vlaamse vang belast het rechtervoeghout met vanganker en koebouten. De Hollandse stutvang belast het linker voeghout met de stut.
16. Er komt een donkergrijze wolk aan met een wazige uitbreidende bovenkant. Wat ga je doen?
Dit lijkt op een bui met onweer. Molen zo mogelijk helemaal afzeilen, aan de ketting leggen met bliksemafleider en teruglooppal erop. Mocht dit niet meer lukken dan 1 end afzeilen en boven zetten. Naar binnen gaan en wachten tot het over is.

